

Trento 2004

52. Mednarodni festival gorskih filmov

✍ Marjeta Keršič – Svetel
 📷 Marjeta K. Svetel in tiskovno središče
 Festivala Trento 2004

Festival, ki so ga v Trentu v Italiji prvič organizirali pred 52 leti, je že zdavnaj presegel okvire zgolj filmskega dogajanja: ob filmskem festivalu, posvečenem filmom o gorah, je nanizana cela vrsta prireditev – od umetniških razstav do strokovnih posvetovanj, od srečanj alpinistov do koncertov. Gre za največjo tovrstno prireditev na Stari celini, ki ima tudi najdaljšo tradicijo na svetu, po obsegu in poglobljenosti dogajanja pa se s trentskim festivalom lahko meri le še gorniški festival v Banffu v Kanadi. Slovenci smo med redkimi narodi, ki imajo gore in tudi bogato gorniško dejavnost, nimamo pa stalnega festivala gorskih filmov. Večjih in manjših prireditev te vrste je v Evropi in po svetu, tudi v naši neposredni soseščini, veliko. Zmeraj več! Toda Trento ima med vsemi svoje posebno mesto še zmeraj najprestižnejšega gorniškega festivala.

Letošnji festival je potekal od 1. do 9. maja, filmske projekcije, ki so potekale tokrat prvič v treh kinematografskih središčih v mestu, pa si je ogledalo več kot 25.000 gledalcev. V uradnem, tekmovalnem delu filmskega festivala so prikazali 52 filmov iz 21 držav. Tokrat se je po mnogih letih prvič zgodilo, da ni bilo na festivalu nobenega slovenskega filma o gorah. Letos je bilo mogoče videti rekordno število igranih filmov – kar deset. Filmov o alpinizmu je bilo zelo malo. »Alpinističnih filmov in filmov o plezanju je vsako leto manj – in vse kaže, da imajo vsako leto manj povedati ...!« je izjavil organizacijski direktor festivala Augusto Golin. »Po svetu sicer nastaja ogromno filmov o plezanju, odpravah in raznih alpinističnih uspehih. Videokamere so pač omogočile, da lahko snema tako rekoč vsak, ki si lahko privoščiči profesionalno kamero – to pa še zdaleč ne pomeni, da gre sploh za filme v pravem smislu. Seleksijska komisija dobi vsako leto več filmov, ki jih ni mogo-

če uvrstiti v tekmovalni del festivala, ker preprosto ne presegajo navadnega amaterskega zapisa. Temeljno vprašanje je, ali film vsebuje sporočilo, ki kaj pove tudi ljudem, ki niso alpinisti. Takih pa je iz leta v leto manj.« No – in vendar je festivalski grand prix dobil prav alpinistični film! Žirija, v kateri so bili Indijec Hrish Kapadia, Švicar Fulvio Mariani, Britanec John Porter in Poljak Waclaw Swiezynski, je glavno nagrado festivala, zlati encijan, soglasno prisodila filmu, ki je doživel navdušenje publike, alpinistov, filmarjev in novinarjev. Režiser Kevin Macdonald je svoj celovečerec z naslovom »Touching the Void« posnel po istoimenskem romanu Joeja Simpsona, veliki mednarodni uspešnici, ki je avtorju prinesla že nekaj prestižnih literarnih nagrad. Zgodba ni izmišljena, ampak popolnoma resnična: maja 1985 sta Joe Simpson in njegov prijatelj Simon Yates,

Prizor iz zmagovalnega filma *Touching the Void*

mlada in ambiciozna britanska alpinista, preplezala dotlej nepreplezano zahodno steno Siula Grande v Perujskih Andih; med sestopanjem pa se je zgodila nesreča, ki je pravzaprav jedro zgodbe. Stvari so se močno zapletle in Yates je v trenutku obupa prerezal vrv, na kateri je visel ponesrečeni Simpson. V obupnih razmerah se je komaj rešil z gore, ves obseden od slabe vesti, da je ubil prijatelja. Simpson pa se je po nenavadnem spletu okoliščin rešil in se po nekaj dneh hudo poškodovan po trebuhu priplazil v taborišče pod goro ... snidenje je bilo za oba šokantno doživetje! Mladi škotski režiser je ustvaril pretresljivo zgodbo o skrajnih razsežnostih človekove osebnosti, pri tem se v filmu prepletajo izvrstno posneti igrani prizori kar se da verodostojne rekonstrukcije dogajanja na gori in osebna pričevanja Simpsona in Yatesa, ki pred kamero presunljivo odkritosrčno pripovedujeta o najgrozovitejših trenutkih svojega življenja. Strah, obup, bes, izdajstvo, groza, popolna za-

Razstava in prodaja starih knjig o gorah

puščenost, slaba vest in živalska volja do preživetja ... vse se stopnjuje do skrajnosti.

»Če sem odkrit, alpinizma pravzaprav nisem nikoli maral – in še zdaj težko razumem, zakaj so ljudje pripravljeni toliko pretrpeti! Simpsonovo knjigo so mi podarili prijatelji, in ko sem jo bral, sem takoj vedel, da hočem iz tega narediti film. Alpinizem ponuja okvir za zgodbo o najekstremnejših situacijah, ki jih človeško bitje lahko doživi in morda tudi preživi,« je povedal režiser Kevin Macdonald. »Ekipa je bila čudovita. Simpsonu in Yatesu ni bilo lahko, ko sta se vrnila na kraj tako hudih doživetij. Siula Grande je skrajno nevarna gora – čeprav smo snemali v resničnem okolju, smo večino bližnjih posnetkov seveda posneli drugje, na dosti varnejši lokaciji. Toda želel sem kar se da avtentične posnetke in zato sta morala mlada alpinista Brendan Mackey in Nicholas Aaron, ki sta odigrala Simpsona in Yatesa, marsikaj pretrpeti – celotna snemalna ekipa pa tudi. Ampak ves čas smo vedeli, kaj hočemo – in bilo je vredno!« Vsekakor je nastal film, ki marsikaj pove slehernemu gledalcu, ne le alpinističnim navdušencem!

Ker je festivalski grand prix pripadel alpinističnemu filmu, žirija letos ni podelila srebrnega encijana za najboljši alpinistični film – saj bi ga dobil isti. Za najboljši film o gorah so razglasili Au sud des nuages režiserja Jeana Francois Amigueta (Švica). Podelili so kar dve enakovredni nagradi – dva srebrna encijana – za najboljši film o pustolovščini, in sicer filmoma Socialmente inutile italijanskega režiserja Andree Frigeria ter Dolomites Trance, kratki film pro-

Prizor iz filma *Alone accros Australia*

NOVO NOVO

**NADOMESTNI,
POLNOVREDNI IN
URAVNOTEŽENI
OBROKI
V OBLIKI PLOŠČIC**

*ena ploščica je
nadomestilo za
en obrok hrane*

**Z VSEMI VITAMINI IN
MINERALI**

*ploščica je lahek in
polnovreden obrok
hrane, pripravljen za
takošnji užitek*

**PLOŠČICE SO NA VOLJO
V DVEH OKUSIH:**

- pomaranča prelita z jogurtom
- banana prelita s čokolado

**po zelo ugodni ceni lahko kupite
32 ploščic poljubnega okusa**

**KO SE BOSTE PONOVO
ODPRAVILI NA GORSKO
POT POSKRBITE, DA
BOSTE S SEBOJ ODNESLI
ZDRAV, OKUSEN IN
URAVNOTEŽEN OBROK!**

Za vse informacije pokličite:
NutriLAB d.o.o. na 01 438 68 10

dukcijske skupine Ride the Planets. Nagrado srebrni encijan za najboljši film o raziskovanjih je dobil film *Alone across Australia* avtorjev Jona Muira in Iana Darlinga (Avstralija). Nagrado za najboljši film o gorski naravi in trajnostnem razvoju v gorah je letos dobil italijanski režiser Marco Preti za film *Papuas*, zgodbo o samotnem prebivalcu gora, ki se spopada z vsakdajnimi nepredvidenimi stiskami in težavami.

Še nikoli nismo v Trentu videli toliko filmov o vojni v gorah – dokumentarnih in igranih. Ob številnih filmih o lepotah gorske narave so te zgodbe bradek opomin na dejstvo, da poteka velika večina vojnih spopadov današnjih dni prav na gorskih bojiščih, kjer vsak dan padajo nove žrtve pogosto nesmiselnih spopadov ...

Že dolgo ni bilo v Trentu toliko govora o alpinistični etiki in medčloveških odnosih. Deloma je razprave sprožila pretresljiva Simpsonova zgodba, deloma pa še dandanes nerazčiščene okoliščine prvega vzpona na K2, katerega okroglo 50. obletnico so praznovali v Trentu nadvse slovesno. (O tem bomo obširneje poročali v polletni dvojni številki naše revije.) Slovesnosti se ni udeležil eden najbolj znanih italijanskih alpinistov 20. stoletja in eden glavnih protagonistov vzpona na K2 iz leta 1954, Walter Bonatti. Njegova zgodba o tem, kako so ga pod vrhom K2 tovariši pravzaprav pustili umreti, je predmet zelo dobro prodajane knjige – ene tistih, za katere je na veliki mednarodni knjigotrški razstavi v Trentu vladalo največje zanimanje. Na razstavi se je predstavilo s svojimi publikacijami tudi nekaj slovenskih založnikov, med njimi Planinska založba – in tudi Planinski vestnik je bil med razstavljenimi gorniški revijami z vsega sveta. ◦

**RADIO
OGNJIŠČE**
RADIO ŠTIRIH GONGOV

**Planinska oddaja
Doživetja gora in narave**
Vsak četrtek ob 10:15.
Vaš gostitelj je
Robert Božič.

V hribih se dela dan.

<http://radio.ognjisce.si>